

Inflatie en de tand des tijds

In Haarlem herrijst wel elk jaar ergens een modern hof(je). Projectontwikkelaars bedienen zich maar al te graag van die term. Die oerwoude vorm wordt geassocieerd met beslotenheid, veiligheid en historie. Maar wie in de archieven van de Haarlem(se) hofjes duikt, ziet dat er niets nieuws onder de zon is.

Ook in vorige eeuwen noemden grootgrondbezitters twee rijtjes huizen die in een steegje of sloopje op een blinde muur of aangrenzende tuin 'dood' liepen een hofje. Daarmee bedoeld of onbedoeld de bewoners de illusie gevend dat ze net zo chique woonden als oude vrijsters in de hofjes, gesticht met geld van een rijke koopman, de kerk of een gilde.

In Haarlem zijn in de loop der eeuwen zo'n dertig hofjes verdwenen, meer dan de helft arbeidershofjes. Het is niet voor niets dat juist de liefdadigheidshofjes de tand des tijds hebben doorstaan. Meer geld bij de bouw voor materiaal en ambachtlieden van kwaliteit betekent een beter fundament voor later.

> Het hofje van Beresteyn (links) en het hofje van Codde, twee liefdadigheidshofjes in de Lange Herenstraat, die in 1969 werden gesloopt. Foto: Berend Zweers, 1904.

Zeker ook als er geld voor onderhoud is.

Het 17de eeuwse hofje van Zoutman en het 18de eeuwse Slagershofje zijn misschien wel te vergelijken met hofjes als het Bullehofje en het hofje van Severijnse uit begin 20ste eeuw. Vlot neergezet en hooguit een mensenleven meegaand. Op pagina 2 een overzicht van de verdwenen hofjes.

Uitgebeeld

Veel van de verdwenen hofjes zijn nooit vastgelegd op tekening of schilderij, ook het Sint Annahofje gesticht door August Bloemert niet. De redactie gaf daarom een schilder én illustrator de opdracht om die leemte op te vullen. Op pagina 6 bij het verhaal 'De klopjes van het Annahofje', geschreven door stadschroniqueur Wim Cerutti, staan twee unieke plaatjes. Wellicht herkent u, zonder het bijschrift eerst te lezen, door welke hofjes Otto Schilling en Eric J. Coolen zich hebben laten inspireren. Bovendien gebruikte Otto een oude tekening van de schuilkerk, die in de tuin van het Annahofje stond en overigens nog steeds bestaat. Meer op pagina 6.

De hang naar een vertrouwd verleden is misschien nog nooit zo groot geweest als nu. Meer dan 7000 (oud-)Haarlemmers rijgen nostalgische plaatjes aaneen op Facebook. Op 'Je bent Haarlemmer als' komen af en toe ook foto's van hofjes voorbij.

Zo zette Piet Wassink het hofje van Severijnse erop. Verdwenen en dus onderwerp in dit nummer. Vooral vijftigers en zestigers hinkelen zich via vergeelde foto's van werknemers in de Drostefabriek tot het snoepwinkeltje om de hoek door de verleden tijd. Veel stenen erfgoed staat gelukkig nog overeind. Wie door de oude stad wandelt ziet het verleden van verschillende eeuwen aan zich voorbij trekken.

Wie weet staat u door dit themanummer over verdwenen hofjes extra stil bij monumenten en beelden die ons dreigen te ontglippen. Kortom, een verleden dat zich aan de vergetelheid wenst te onttrekken.

Willem Brand

Waar is of was het Lucie Hofje?

In dit nummer van de verdwenen hofjes duikt ook een gevelsteen op van een hofje dat (nog) niet te localiseren is.

De gevelsteen werd door Carin de Visser, inspecteur handhaving bebouwde omgeving, aangetroffen tijdens een bezoek aan een pand in de Kleine Houtstraat. Zij meldde dit aan de Haarlemse 'gevelsteenprofessor' Martin Busker. Martin staat voor een raadsel.

Wie het wél weet, mag het zeggen. Het hoeft dus niet in Haarlem te zijn!

Mail uw oplossing naar info@haarlemse-hofjeskrant.nl

Groepsmens Frans Hals

Zou Frans Hals zo goed zijn geweest in groepsportretten omdat hij een groot gezin had? Die theorie heeft Otto Schilling, schilder en medewerker van het Frans Hals Museum.

Schilling: 'Hij had tussen de twaalf en veertien kinderen. Thuis was het dus een zootje ongeregeld. Maar Hals moet er zich er goed mee op zijn gemak hebben gevoeld. Kijk, iemand die van wolken houdt, kan die wolken vaak ook goed schilderen.' Het portret van de regentessen schilderde Frans Hals in zijn nadagen. Schilling: 'Jazeker, hij was toen een stuk minder vast, maar losjes is hij altijd gebleven. In de kracht van zijn leven zette hij zonder voortekening een groep in één of twee keer op het doek, geweldig. De karakter-

terschets van de dames is evengoed trefzeker. Eigenlijk zijn het een stelletje zuurpruimen, maar hij komt ermee weg.'

Lees meer op pagina 3.

Wist u dat...?

Ketelregenpijp

In het hofje van Staats staan gidsen, hun wandelgasten en andere bezoekers met regelmaat stil bij een van de twee ketelregenpijpen.

Op grijphoogte van de circa acht meter lange pijpen aan het hoofdgebouw zit een hengel om een stukje pijp van dertig centimeter eruit te tillen. Niet, zoals sommige bezoekers veronderstellen, om regenwater in een gieter op te vangen. Het tussenstuk met handvat is gemaakt om de door herfstbladeren verstopte pijpen van onderaf in plaats van bovenaf met een lange ragebol schoon te maken!

Arbeidershofjes versus liefdadigheidshofjes

Haarlem heet van ouds 'de stad der hofjes', schreef Jacobus Craandijk in 1904. Als je de vraag stelt hoeveel hofjes de stad heeft gehad én hoeveel er zijn verdwenen, dan is het zaak eerst vast te stellen wat precies een hofje is.

In Craandijks ogen is een hofje niet een aantal woningen om een open plaats, door huiseigenaren gebouwd om er huur uit te trekken. Maar 'ons staan voor de geest, de stichtingen, door de vroomheid en weldadigheid van vroegere geslachten bestemd voor onbemiddelde personen, in den regel weduwen'. Er dient dus onderscheid gemaakt te worden tussen vlot gebouwde arbeidershofjes en vakkundig gemaakte regentenhofjes. Van die laatste categorie staat het merendeel nog overeind.

In Hofjeskrant 18 stond een verhaal over het Bullehofje aan de Zomervaart, niet gebouwd voor alleenstaande vrouwen maar voor (grote) gezinnen. Dat gold ook voor het hofje van Severijnse in de Amsterdamsstraat.

In het boek 'De Heiliglanden en De Kamp' van Marcel Bulte staat dat zich in die wijk rond 1630 een flink aantal hofjes bevond. Het hofje van mr. Gerrit van Ravensberch in

de Minnebroedersteeg met vijf camera's zou je kunnen bestempelen als een regentenhofje. Het Geeseshofje, het hofje van Zoutman in de Achterkamp bij het Rottegat en het Vlaamsch Hofje in de Groendaalsteeg waarschijnlijk niet. Helaas is er geen spoor meer van terug te vinden.

Twee voorbeelden van regentenhofjes die verdwenen zijn, zijn het hofje der Twaalf Apostelen (Hofjeskrant 15) en het hofje van Gratie (Hofjeskrant 16). Een bijzonder geval is het hofje van Codde dat twee keer is afgebroken: in 1871 op het Klokhuisplein en in 1969 samen met het hofje van Beresteyn in de Lange Heerenstraat. Die twee heren weer als één hofje nabij de Bavo Kathedraal. Daarover meer op pagina 4 en 5.

Na het raadplegen van de 'Geschiedenis en beschrijving van Haarlem' van Francis Allan en het puibook van archivaris Willem Blok kom ik tot twee reeksen van verdwenen hofjes. (zie kader hiernaast)

Verdwenen arbeidershofjes (17)

- het **Geeseshofje**, 17de eeuw
- het **Vlaamsch hofje**, 17de eeuw
- het **hofje van Zoutman**, 17de eeuw
- het **Varkenshofje**, 1760
- het **Slagershofje** in de Soetemelk Witbroodstraat, 1773
- het **Moormanshofje**, Molensteeg, 1776
- het **Gasthuishofje** in de Schagchelstraat, 1789
- het **Zwartsenhofje** in de Spaarnwouderstraat, 1795
- het **Raamhofje** in de Raamsteeg, 1797
- het **Salomonshofje** op de Burgwal op de Burgwal, 1799
- het **hofje van Guurtje Buurs** op het Groot Heiligland, 1803
- het **Blokzeyldershofje** op de Koudenhoorn, 1805
- het **Boonhofje**, in de Klerksteeg, nu Bakenesserstraat, 1831
- het **Vissershofje** bij de Spaarnwouderstraat, 1842
- het **hofje van (St.) Bavo**, 1857
- het **Bullehofje**, 1960
- het **hofje van Severijnse**, 1960

Verdwenen liefdadigheidshofjes gesticht door rijke erflaters of kerken (12)

- het **hofje van Gratie**, 1554 – 1640, Jacobijnenstraat, 1650 – 1964, St. Jacobsstraat
- het **Deymanshofje**, genaamd de Vijf Kamers, 1563 – 1800, Barrovoetesteeg
- het **hofje der Twaalf Apostelen**, 1582-1880, Barrovoetesteeg
- het **hofje van Codde**, 1609-1871, Klokhuisplein, 1871-1967, Lange Heerenstraat
- het **hofje van Mr. Gerrit van Ravensberch**, 1630
- het **Coomanshofje**, 1644-1871, Witte Heerenstraat
- het **Sint Annahofje**, 1659-1774, Bakenessergracht/Koksteeg
- het **hofje Van Beresteyn**, 1688-1969, Lange Heerenstraat
- het **hofje 'De Dubbele Muts'**, 1736 - ? in de Slagerspoort
- het hofje **'Het Lam'/Van der Wielen**, 1869 - 1935, Gedempte Zijdgracht/Sofiaplein
- **Sint Jans Koenen Gasthuishofje** in de Wijngaardstraat ? - 1778
- het **hofje 'De Hemelpoort'** uitkomende in de Schagchelstraat

> Sloop van het hofje Codde uit 1969 gemaakt door H.A. Hoogvelt

Symposium over het geheim van hofjes

Wat is het geheim van hofjes, hoe komt het dat die woonvorm al zoveel eeuwen de tand des tijd heeft doorstaan?

Die vragen moesten tijdens een symposium van jonge ontwerpers op 16 april in het ABC-architectuurcentrum leiden tot een soort moderne blauwdruk. 'We moeten de hofjes afstoffen en een nieuwe smoel geven,' zo formuleerde architect Peter van Asche van Buro SLA het. Zijn vingeroefeningen van gelijkgestemde hofjes als het ecohofje en woonwerkhofje waren best origineel, ook omdat de wereld buiten meer zichtbaar werd in de traditioneel gesloten binnenwereld. De redactie stelde vast dat de twee oude hoofdkenmerken – beslotenheid (alleen toegang via een poort) en de tuin als centrale ontmoetingsplek – in moderne woonvormen lastig te realiseren zijn. In nummer 20 een uitgebreider verslag.

[advertentie]

Teylers Hofje

In de bocht van het Spaarne ligt achter een imposante poort het Teylers Hofje dat werd gesticht krachtens het testament van Pieter Teyler van der Hulst. Het hofje is een ontwerp van architect Leendert Viervant, die ook de Ovale Zaal in het Teylers Museum heeft ontworpen. De lage huisjes staan in contrast tot het monumentale hoofdgebouw. Maar het geheel oogt licht en wijds. De regentenkamer behoort tot de top honderd van mooiste historische interieurs van Nederland. Vanaf 2008 onderhoudt en verhuurt woningcorporatie Elan Wonen het Teylers Hofje. Bel voor meer informatie (023) 515 98 59 of kijk op www.elanwonen.nl.

elan wonen
geeft je de ruimte

Hofje 'Het Lam'
Niet alleen is de straatnaam Gedempte Zijdgracht verdwenen, ook het hofje 'Het Lam', dat daaraan gelegen was, is niet meer. De Zijdgracht heet al meer dan een eeuw het Sofiaplein. Het hofje is in 1935 gesloopt en wordt in de archieven ook wel het hofje van Van der Wielen genoemd, naar de stichter Pieter van der Wielen.

Hofbewoonster in 'Man bijt hond'

Onlangs waren twee bewoonsters van Haarlemse Hofjes te zien op de nationale televisie, de ene in 'Man bijt hond', de ander in 'Het familiediner'.

Begin van het jaar kreeg Agnès Michard, in nummer 16 uitgebreid geportretteerd, in het hofje van Bakenes bezoek van het televisieprogramma 'Man bijt hond'. Op 25 januari werd dit uitge-

zonden. Het mooiste moment is als Agnès een ingelijst boomblad met donkere stippen laat zien. 'Zo voelde ik me na de ontroof van mijn man. Dit was mijn zielinfarct.'

Tineke uit het hofje van

Staats kreeg geen bezoek, maar zij maakte haar opwachting in een Hilversumse studio voor het programma 'Het familiediner'. Een vriendin wilde het voor de camera's van de EO weer goed maken.

Antieke hanger in eetbare kunstketting

Een eetbare kunstketting, met een in de Provenierstuin gevonden antieke hanger, is één van de objecten van de expositie 'Eetbare kunst' die tijdens de Vijfhoekkunstroute op 24, 25 en 26 mei te zien zal zijn.

Mijn vriend Henkjan loopt vaak te struinen op archeologische plekken. Van een kennis hoorde hij dat in de Proveniershof de tweehonderd jaar oude rode beuk zou worden gekapt. Dat was vorig jaar augustus. Met een schep heeft hij in de lunchpauze van de boomverzorgers in de grond staan spitten. En tot zijn verbazing vond hij naast een paar scherven en botten een antieke hanger, vertelt Dave Dumar in zijn Haarlemse atelier. 'Alles is tijdelijk, dus ook kunst. De ketting wordt na de Kunstroute ontmanteld en dan gaat de hanger linea recta naar de stadsar-

> Styliste Wendy van Papillotte in de weer met Dave

cheoloog.' Als living statue duikt Dave met zijn eetbare kunstketting en dito hoed op in en rond de Proveniershof.

In de Nieuwe Kerk is een overzichtstentoonstelling van alle 110 deelnemers aan deze alweer achtste Kunstroute. Ook is er de traditionele route van de open ateliers of gastkunstenaar in huis of etalage. Op vrijdag 24 mei begint om 21.00 uur de happening in de Nieuwe Kerk met een muziek- en dans-performance van Sophia Maria Kienhuis en René de Graaff.

Bomen met Pien

De grote verdwijntruc?

De laatste winter bleef maar liefst 6 maanden.

Nu is hij gelukkig toch wel verdwenen. Samen met die eindeloze grieppepidemie. Beiden hadden we al op Marktplaats gezet: "gratis af te halen, voor de liefhebber". Hoewel je bijna alles kunt slijten op Marktplaats, was er voor deze zaken geen belangstelling. Er zijn helaas wel meer zaken die je niet zomaar kwijt raakt.

Lichamelijke en/of geestelijke klachten. Wie kent ze niet? Dan wens je de grote verdwijntruc. Maar zo gemakkelijk gaat dat niet. U gaat op zoek naar een oplossing. Bezoekt een arts, specialist, diëtist, therapeut of de gespecialiseerde drogist. Zoeken naar een oplossing doet u immers het best samen met iemand die meer weet dan u zelf. Om een therapie te laten slagen is 'inzicht' van belang. 'Kenni's' en 'inzicht' dragen positief bij aan resultaat. Net als 'begrip' en 'motivatie'. Reguliere medicijnen hebben daarom prachtige etiketten, folders, websites en bijsluiters. Daarin staan de beoogde werking en eventuele bijwerkingen. Het is

echter een persoonlijke keuze om bijvoorbeeld natuurlijke producten te gebruiken. Voor deze groep producten heeft de wetgever een 'verdwijntprogramma' bedacht. Terwijl dit nou iets kan zijn dat u juist wilt behouden.

Producenten mogen sinds juli 2012 nog enkel iets over hun natuurlijke producten vertellen als de werking wetenschappelijk bewezen is. Positieve resultaten uit de dagelijkse praktijk tellen niet. Noch vele positieve onderzoeksresultaten... Er kan sprake zijn van zeer behoorlijk onderzoek. Onderzoek dat de werking wél aantoonde, maar dat de werking niet wetenschappelijk bewijst. Informatie over de werking vindt u dan niet meer op een etiket of bijsluiter. Die informatie mag namelijk niet meer worden gebruikt. Vandaar dat u tegenwoordig ook nog weinig informatie vindt op vitaminen en mineralen. Ook informatieve folders en/of websites zijn verdwenen. Ik kan het niet anders zien dan een heus ontmoedigingsbeleid. Is hier sprake van een lobby? En zo ja, gaat die succesvol zijn? Nog één trucje van mijn kant dan...

Op verpakkingen en bijsluiters van homeopathische geneesmiddelen mag van minister Schippers dus niet meer staan waarvoor u ze kunt gebruiken. U koopt dan Bella donna, Ipecacuanha, of Cocculus indicus. Als u dergelijke namen – zonder toelichting – verhelderend vindt, doe dan niets. Vindt u het raadselachtig? Wilt u weten welke kwalen u ermee kunt verhelpen? Hebt u, net als ik, wel degelijk positieve ervaringen met genezing door natuurlijke producten? Bent u van mening dat deze regelgeving uw keuzevrijheid inperkt? Vindt u het ongepaste betutteling? Teken dan de petitie "Handen af van homeopathie". U vindt die op <http://petities.nl/petitie/handen-af-van-de-homeopathie>. Voor natuurgeneeskundig advies en begeleiding bij gezondheidsklachten kunt u mij inschakelen. Zie www.vitapien.nl

Heerlijk in de buitenlucht schilderen?

Voor het vierde achtereenvolgende jaar organiseren de ervaren docenten Penny Johnson en Otto Schilling iedere woensdag- en zaterdagmiddag aquarelworkshops in de maanden juli en augustus.

Deelname aan de workshops voor zowel beginners als gevorderden kan per keer. Korting wordt gegeven op inschrijving voor minimaal vijf deelnames. Teken- en schildermaterialen kunnen tegen een geringe meerprijs worden verzorgd. De workshops, die op schilderachtige locaties plaatsvinden, kunt u ook cadeau geven middels een bon. In overleg organiseert Otto Schilling, voorafgaande aan de workshops, oefenlessen voor beginners.

Informatie en opgave bij:

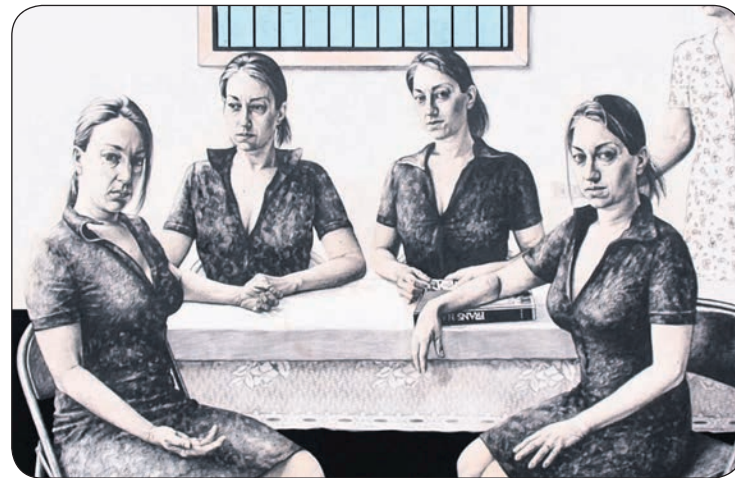
Penny Johnson : pajohnson@upcmail.nl, 023 – 5423739, www.pennyjohnson.nl
Otto Schilling: ottoschilling@kpnmail.nl, 023 – 5323608 ottoschilling.exto.nl

De regentessen van Piet Zwaanswijk

Oude meesters zijn voor schilder Piet Zwaanswijk een bron van inspiratie. Nee, niet om te vervalsen, maar om er zijn eigen draai aan te geven. Twee 17de eeuwse regentenstukken van Frans Hals zijn door Zwaanswijk gekopieerd. Eigentijds en scherp.

Bij de regentessen valt meteen op dat alle regentessen door één vrouw worden verbeeld, namelijk actrice Carlijn Kruijver, de dochter van Wigbolt Kruijver die model stond voor de regenten van het Oudemanshuis. (zie Hofjeskrant 16) Zwaanswijk: 'Wigbolt was op vakantie, dus heb ik Carlijn maar gevraagd.' Bij Frans Hals hangt achter de regenten een schilderij, vermoedelijk 'De barmhartige Samaritaan'. Piet vond dat blijkbaar niet van deze tijd en haalde een rechthoekige hap uit het schilderij. De vrouwen bij Frans ogen sober en weinig vrouwelijk, Piets vrouw(en) streng en sexy. Vanwege een 'tekort aan doek'

valt een deel van het gezicht van de koffiejuifvrouw weg.

Op de tafel bij Frans Hals ligt een kasboek, bij Zwaanswijk een dikke pil. Onderwerp van dat boek is de man die nu als een begenadigd schilder en vrolijke Frans wordt herinnerd. Een mooie geste.

[advertentie]

Wesselius maaltijden service

de maaltijd waar u voor thuis blijft.

Bezorging door: Haarlem, Heemstede, Aerdenhout, Bentveld, Bloemendaal, Driehuis, Overveen, Santpoort Noord, Santpoort Zuid, Velsbroek, Velsen Zuid, IJmuiden, Spaarndam, Haarlemmerliede, Zandvoort

tel 023 5312334 - www.catering-wesselius.nl - e-mail: cat-wesselius@zonnet.nl

Opgeknapt dankzij schilderijen toegeschreven aan Frans Hals

Het verhaal mag best nog eens verteld worden. Om de verbouwing van het Hofje van Beresteyn te betalen, besloten de regenten tot de verkoop van de oude familieportretten, toegeschreven aan Frans Hals. Maar omdat dezelfde regenten ook het Hofje van Codde bestuurden zou de herbouw van dat hofje naast die Van Beresteyn net zo goed uit de opbrengst bekostigd kunnen zijn. Achteraf een *vossenstreek*, zoals hiernaast te lezen is.

Kunstschilder Nicolaes van Beresteyn en zijn zuster Emerentia waren de enige erfgenamen van het kapitaal van hun zeer welgestelde ouders. Na het overlijden van Nicolaes konden de wensen, die in het testament van Nicolaes op 18 juni 1677 waren vastgelegd, worden uitgevoerd. Eén daarvan was het stichten van een hofje ten bate van 'twaalf arme oude luijden tsij mans ofte vrouw'.

Naast dit in 1688 gebouwde Hofje van Beresteyn verrees in 1885 het tweede Hofje Van Codde. Het eerste uit 1609, op het Klokhuisplein, werd rond 1880 gesloopt

Haarlem. Hofje van Beresteyn.

ten favoure van een herensociëteit, die nu als Concertgebouw in gebruik is. In 1598 had Pieter Jansz Codde, kapelaan van de Sint Bavokerk, per testament laten bepalen dat met zijn erfenis 'vier camerkens ten eeuwige dage bestemd zouden zijn voor vier oude vrouwkes'.

Het was geen toeval dat het tweede hofje van Codde naast het hofje van Beresteyn verrees. Beide hofjes hadden immers vanaf 1731 dezelfde regenten als bestuur! De huisjes van de twee hofjes waren gescheiden, hoe kan het symbolischer, door een laag hekje. Over het door de regenten ter verkoop aanbieden werd schande gesproken. De schilderijen waren immers van Frans Hals, dus nationaal bezit!

Het gekrakeel liep hoog op toen zelfs de Nederlandse regering de verkoop wilde verbieden. In kranten verschenen spotprenten. Maar de regenten zetten de verkoop door en verkochten het portret van Emerentia voor 100.000 gulden aan Baronesse de Rothschild in Frankfurt. De portretten van Paulus van Beresteyn en zijn vrouw Catharina – de ouders van Nicolaes en Emerentia – samen met het grote familieportret gingen voor 50.000 gulden naar de Franse Staat en hangen nu in het Louvre.

Röntgenonderzoek in de 20ste eeuw heeft uitgewezen dat geen van de portretten is gemaakt door Frans Hals, dat deed zijn leerling Pieter Soutman.

Met dank aan Louis Ph. Mathijsen

Hofje van Codde of Spoorwater?

Hoewel het Hofje van Codde gesticht is uit de erfenis van Pieter Codde stond er boven de poort van het oude hofje op het Klokhuisplein de naam Spoorwater, de executeur van de nalatenschap.

In die buurt wist niemand welk hofje stadschroniqueur Jacobus Craandijk in 1904 bedoelde toen hij omwonenden opzettelijk vroeg naar Codde's hofje. Craandijk schrijft in zijn hofjesboek dat Spoorwater zich die naam onterecht heeft toegeëigend. Zijn begeerte om in dankbare herinnering voort te leven was groter dan zijn menselijkheid. Het hofje bestond eerst uit een paar huisjes. Nadat in 1729 enige percelen zijn aangekocht, zijn de huisjes daarop later verbouwd en tot één geheel verenigd. Het hofje werd zo geschikt, schrijft Allan in 1888, voor bewoning van tien oude vrouwen of vrijsters. Zij genoten door donaties aan de stichting gratis inwoning en vrije geneeskundige hulp. Jaarlijks kregen zij preuven in de vorm van twintig pond boter, veertien ton turf en duizend talhouten (lees: aanmaakhoutjes).

Anekdote uit het Hofje Van Beresteyn

Een juffrouw gaf Jan een klap

De overgrootmoeder van de Haarlemmer Gé du Maine woonde rond 1915 in het hofje Van Beresteyn. Toen Johanna Elisabeth Beaufort in het hofje kwam, was zij de weduwe van kruidenier Arnold Sweerts.

'Arnold was rond 1855 met twee broers en een zuster vanuit Hasselt in Haarlem neergestreken. Het was toen één doffe armoe, te lezen in het boek 'Haarlem bij gaslicht'. Ze hebben goed geboerd, Arnold werd kruidenier en kreeg een zaak in de Jacobijnenstraat (op nr. 3 waar nu boekhandel De Vries is gevestigd) en later op de Gedempte Oude Gracht. Kwam de familie op visite,

dan moesten de kinderen altijd om de tafel blijven staan. Een glaasje water in de keuken kon er net van af.

Toen overgrootmoeder overleed - zo gaat het verhaal - kon Jan, de broer van mijn moeder, die toen acht was, niet huilen. Een juffrouw gaf hem toen een klap. Nou, toen lukte het wel.'

Met dank aan Gé du Maine

> Arnold Sweerts (32) uit Hasselt trouwde op 26 juni 1867 met Johanna Beaufort (26). Johanna overleefde haar man Arnold (1834-1886) 32 jaar.

In Memoriam

Op 24 april 2013 is overleden de oud-voorzitter van het College van Regenten van het Hofje In den Groenen Tuin, de heer

Drs. R.J. Niehe RA

Hij werd regent van voornoemd hofje in augustus 1990 en is in november 2011 afgetreden. Onder zijn leiding is de Stichting Hofje In den Groenen Tuin opgericht en is orde gebracht in de bestuurlijke chaos en conflicten tussen voorgaande bestuurders van de hof en haar bewoners. Daarvoor zijn we hem veel dank verschuldigd.

Rob was een aimabel, zorgzaam, vriendelijk, verdraagzaam en sociaal persoon en had altijd interesse in de medemens. Een voorbeeld voor ons allemaal. Waarde vriend rust zacht.

Namens het College van Regenten van het Hofje In den Groenen Tuin te Haarlem, Jan Willeminck

Anekdote uit het Hofje Van Beresteyn

Pannetje soep voor oudtante

Bij de opknopdrang van het Stationsplein zijn helaas de hofjes Codde en Van Beresteyn aan de noordkant van de Lange Herenstraat verdwenen. Eeuwig zonde, vindt Marjo Dieben, want het nieuwe hofje bij de kathedraal haalt het niet bij de oude hofjes.

'Het hofje Van Beresteyn liep helemaal door naar de Molenstraat en had daar ook een ingang, een eenvoudige grote zwart geschilderde deur. De tuinen van de twee hofjes grensden aan elkaar en waren door een groot, in mijn herinnering monumentaal, hek gescheiden.

Er zijn jaren geweest dat ik daar bijna elke zondag kwam. Dan bracht ik met één van mijn zussen of broers een oudtante, me-juffrouw Adelaar, een pannetje soep. Door

de hal van het hoofdgebouw galmde dan het geluid van de bel. Dan kwam er een oude vrouw open doen. Soms kwam haar tweelingzus. Later gingen we op aandringen van mijn oudtante achterom en gebruikte we dus de ingang aan de Molenstraat. Daar deed dan – en dat vonden we ook spannend – een magere, zwijgzame vrouw, het haar strak naar achter in een knotje en met een houten been, de deur open.'

Sterke vrouwen van 90

Terwijl ik een praatje maak met de 90-plussers van het Hofje Codde en van Beresteyn, realiseer ik me pas goed dat deze vrouwen allen in of vóór 1923 geboren zijn. Dat was in een tijd dat de vrouwen pas kort het kiesrecht verworven hadden en een baan buitenshuis voor een moeder en echtgenote uit den boze was. Deze negentigjarigen hebben als tiener de Tweede Wereldoorlog meegemaakt, evenals de wederopbouw daarna en ze hebben gezien hoe Nederland steeds rijker werd. Zo rijk dat de jongeren van nu niet eens meer weten wat echte armoede is, zegt één van hen.

Maar liefst zeven van de achttien bewoonsters van het Hofje Codde en van Beresteyn zijn 90 jaar of ouder. Als ik hun vraag HOE je 90 jaar wordt krijg ik zeven verschillende antwoorden, maar met dezelfde betekenis: 'gewoon doorleven'... 'gaat vanzelf'... 'tijd vliegt voorbij'... 'gewoon door blijven ademen'... 'je bent 90 voor je het weet'... 'actief blijven'... enz. Als ik verder vraag naar hun ervaringen als oudere in de huidige samenleving, zegt men zich daar nog zeer betrokken bij te voelen: actualiteiten en ook sport – en spelprogramma's op de TV houden deze negentigjarigen bij de les én bij de actualiteit. Eén van hen, een sportliefhebber, vertelde me tijdens ons gesprek dat ze verantwoordigd was omdat de coach van FC Barcelona hun sterspeler Lionel Messi veel te laat had ingezet, waardoor Barcelona met een gelijkspel genoeg moest nemen! 'Je groeit mee en je past je aan aan de tijd', zo denken ze er over. Het aanpassingsvermogen van een mens is groot, doch dat wordt gerelativeerd met 'het gaat vanzelf, je moet wel' en 'het is minder moeilijk dan je denkt'.

Helaas komt ouderdom met gebreken. 'Vroeger ging ik vanuit het hofje iedere woensdag met de bus naar Haarlem-Noord, dan gingen we daar dansen en naar muziek luisteren. Nu kan ik dat niet meer aan, maar daarvoor in de plaats ga ik op maandag met mijn overbuurvrouw van 93 rummikub spelen en op woensdag met drie andere hofbewoonsters klaverjassen, ook prima. Positief zijn – niet zeuren, dat hoor ik tussen de regels. Een enkeling zegt dat het niet altijd meevalt: ze voelt zich afhankelijk – kan zelf de boodschappen niet meer doen. Maar als je naar haar kleinkinderen vraagt, verandert haar stemming en zegt ze 'toch mooi dat je dat allemaal nog mee mag maken'.

De een noemt het een mysterie, de ander een voorrecht om 90 jaar te zijn geworden. En van een sociaal isolement hebben ze op het Hofje nooit gehoord: je hebt elkaar toch! Lest best: 'We zijn elkaars mantelzorgers.'

Jesje Vermeulen-Haanappel
regentes

Zo sluw als twee vossen

Het staat zo goed als vast dat het regentenechtpaar Vos een vinger in de pap heeft gehad bij de verkoop van de familieportretten. De opdracht tot het maken van kopieën aan P. Van Wijngaardt had immers plaats in 1876.

> C.A.C. Vos-Warries
(regentes 1870-1873)

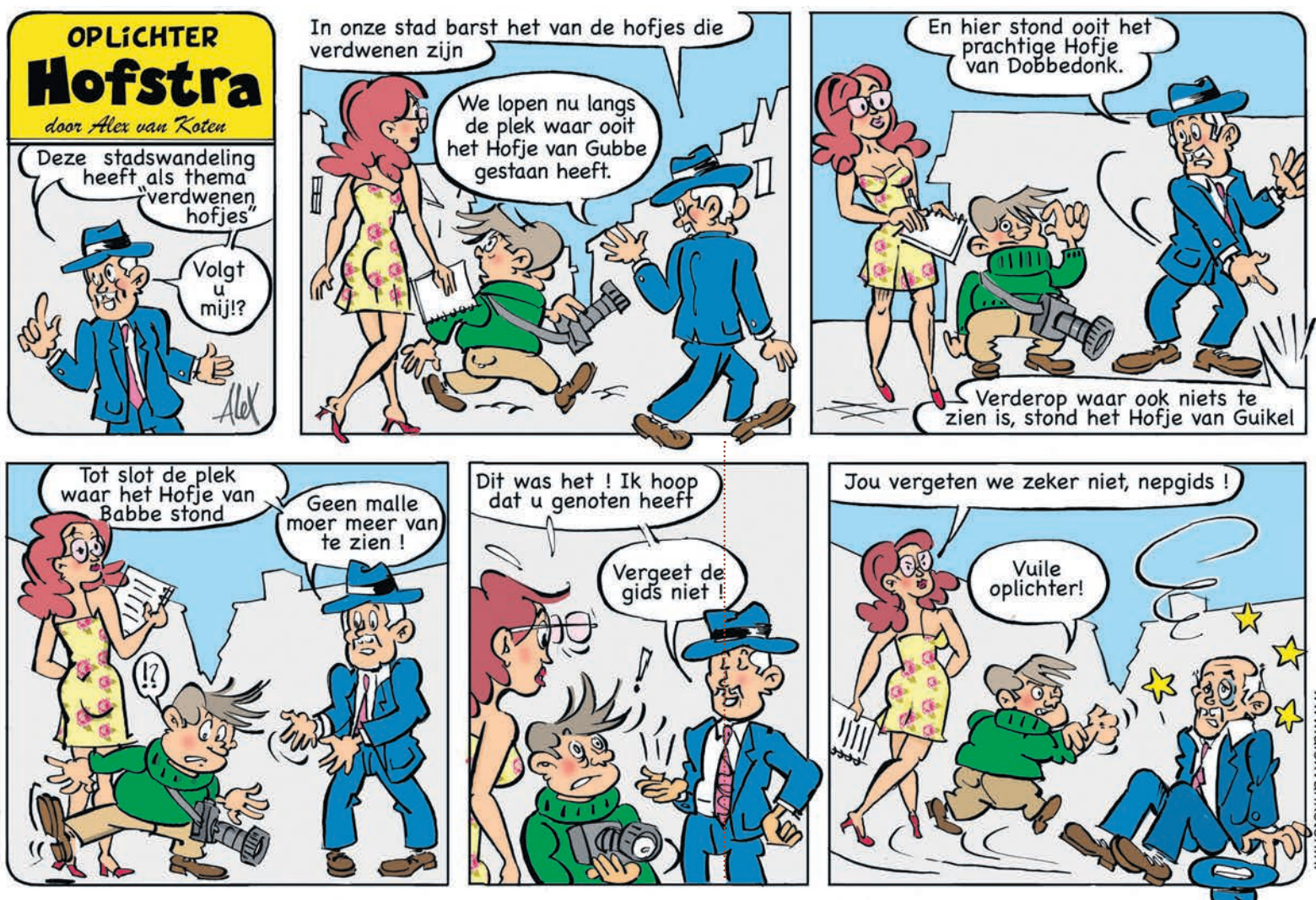
Een schrandere zet van de 'Vosjes', en bewijs dat de herbouw van het hofje van Codde en de verbouwing van het hofje van Beresteyn al jaren ervoor waren gepland. In het kasboek van het jaar 1882 trof regentes Iesje Vermeulen op 17 november de ontvangst aan van 100.000 gulden van Baronesse Rothschild voor het schilderij van Emerentia. Het kasboek werd in december van dat jaar ondertekend door de regenten Vos, Van Meeuwen en Tombergh. Met dat geld werd de verbouwing van de armoedige huisjes en waarschijnlijk ook de herbouw van het Hofje Van Codde betaald.

> P.A. Vos (regent 1870-1880)

> De voorkant van het pamflet tegen de verkoop van de ontbrek aan Frans Hals toegeschreven schilderijen, 1876.

De klopjes van het Annahofje

Eén van de mooiste hofjes van Nederland is het Leidse Sint Annahofje. Maar ooit heeft er ook in Haarlem een hofje met die naam bestaan. Het bevond zich achter de panden Bakenessergracht 33 en 35.

Het huis Bakenessergracht 35 heette vroeger Sint-Anna. Het werd bewoond door de priester Jan Ban, maar toen deze in 1630 pastoor van het Begijnhof werd, werd het huis gekocht door zijn college-priester Augustijn Bloemert. Een paar jaar later kocht de vermogende Bloemert ook het naastgelegen pand nr. 33 met de daarachter gelegen brouwerij/mouterij. Hij deed dat via een stroman – brouwer Joost van der Graft – want katholieken mochten niet zomaar

een huis kopen. De bovenste moutzolder liet Bloemert uitzagen, van de twee bovenverdiepingen liet hij één ruimte maken, die hij inrichtte als schuilkerk, die werd gewijd aan Sint-Anna, naar de naam van het buurhuis. Het voorhuis werd pastorie. Daar ging Bloemert zelf wonen.

In de onmiddellijke omgeving van deze zolderkerk kocht Bloemert een aantal huisjes op, waarin onder zijn hoede een kleine woongemeenschap van 'klopjes' ontstond. Enkelen van hen woonden

in een hofje dat door Bloemert was gesticht en betaald, gelegen achter nr. 35. Het hofje werd Sint-Annahofje of Bloemertshofje genoemd. Klopjes waren veelal ongehuwde katholieke vrouwen die kozen voor een semi-religieus leven in een vrij los verband.

Wim Cerutti, schrijver van een boek over pastoor Bloemert: 'Klopjes woonden doorgaans in afzonderlijke huisjes die vaak met elkaar waren verbonden door allerlei gangetjes, krollen genaamd. Ze waren verbonden aan een statie, een katholieke parochie Ze ondersteunden de pastoor in allerlei taken. Zo 'klopten' ze aan de deuren van gelovigen om een kerkelijke bijeenkomst aan te kondigen.

Ze fungeerden ook als kosteres of huishoudster en speelden een belangrijke rol in geloofsonderricht, onderwijs en ziekenzorg.'

De schuilkerk die tot 1938 heeft dienst gedaan, had vier uitgangen, aan de Koksteeg, de Biggesteeg en de Bakenessergracht. Zo konden ongezien wegkomen als de schout een inval deed. Vlak voor zijn dood in 1659 had Bloemert het plan opgevat om

zijn 'klopjeshofje' uit te breiden. In een handgeschreven wilsverklaring van 22 augustus 1659 ontvouwt hij 'wooninghe aangewezen voor twalif maechden inde Biggesteeg', ofwel twaalf 'camers' voor twaalf klopjes. Ook had hij een gemeenschappelijke ruimte, een keuken en een regentenkamer gepland.

Hij liet op 1 oktober 1659 vierduizend gulden na voor de verbouwing en schreef op 29 augustus aan ene Diewertje dat Trys Aris, Jitge en een vrouw met de naam 'Clusenaertie' in de toekomst in het hofje mochten blijven wonen.

Het Annahofje viel onder het beheer van de pastoor van de schuilkerk totdat op 27 juni 1737 het vervallen huis op de Bakenessergracht met de drie 'hofhuisjes' erachter verkocht werd aan de oud-katholiek pastoor Joannes Trees. In 1774 werd het hofje vanwege de bouwvallige staat gesloopt. De Biggesteeg heet nu Bloemertstraat.

Wim Cerutti

> illustratie: Otto Schilling

> illustratie: Eric J. Coolen

Otto Schilling schilderde 'zijn' Annahofje (35 bij 45 cm) van bovenaf om de beslotenheid te benadrukken. Inspiraties waren het Bruininshofje en een tekening van Julia Giesbert uit 1935 van het trappenhuis naar de kerkzaal van de schuilkerk aan de Kokstraat in de tuin waar ook de drie hofhuisjes stonden. Eric Coolen kreeg een heilige ingeving na het zien van een oude foto van het Lutherse hofje.

Bloemert (1585-1659), stichter van het Haarlemse Broodkantoor

Augustijn Bloemert, geboren en getogen in Haarlem, werd priester. Na vele omzwervingen kwam Bloemert in 1623 weer in zijn geboortestad te wonen, waar hij een fraaie kerkelijke carrière maakte. In 1631 werd hij tot kanunnik van het kapittel gekozen, dat fungeerde als bestuur van het -voormalig- bisdom. In 1644 werd hij pastoor van het Begijnhof.

In 1636 stichtte Bloemert een katholieke schuilkerk aan de Bakenessergracht/Kokstraat. Van deze kerk werd hij pastoor. Het werd in de achttiende eeuw een oud-katholieke schuilkerk. Toen deze in 1938 de deuren sloot, was het de laatste nog als zodanig functionerende zolderkerk in het land. Tijdens de Tweede Wereldoorlog was het een toevluchtsoord voor onderduikers en een regionaal hoofdkwartier van de Binnenlandse Strijdkrachten. Nabij de kerk stichtte Bloemert een eigen hofje, waarin een aantal zogenaamde klopjes (religieuze vrouwen) woonden.

Bloemert was een vermogend man (zijn vader was een rijke koopman) en een weldoener. Bij testament bepaalde hij dat van de opbrengst van zijn vermogen 'ten eeuwigen

dage' brood moest worden uitgedeeld aan de katholieke Haarlemse armen. Voor deze brooduitdelingen werd een huisje aangeschaft, verborgen achter de gevels van Lange Veerstraat 19-21. Vanaf 1665 tot circa 1940 is in dit Broodhuisje wekelijks brood, later ook turf uitgedeeld. Het was een soort voedselbank. Het broodhuisje is vorig jaar in de oude staat geresatureerd.

Bloemert was een energiek en ondernemend man, een geleerd man ook, met een zeer gedegen theologische opleiding, maar hij mocht zich ook doctor in het kerkelijk recht noemen. Hij schreef een viertal boe-

ken. Bloemert was ook een vrijgevig mens, een weldoener met gevoel voor de noden van zijn medemensen. Over Bloemert werd door zijn tijdgenoten doorgaans heel gunstig geoordeeld. Hij moet een goed vriend zijn geweest, getuige zijn zeer bijzondere vriendenkring, onder wie vooral de filosoof Descartes, de muziektheoreticus Ban en de dichter Vondel kunnen worden genoemd. Bloemert was duidelijk een kunstliefhebber en hield van boeken en muscieren. Een man met een brede culturele bagage en belangstelling.

Wim Cerutti

Leven in het Bullehofje

Op 18 maart 1945 werd Alie van der Ploeg-Schoffelmeer geboren op het hofje van Severijnse in de Amsterdamstraat. Niet lang daarna verhuisde het gezin naar het Bullehofje, waar het tot 1954 heeft gewoond. Alie haalt herinneringen op.

Via de gang kwam je in de huiskamer, recht door was de keuken. Op het binnenplaatsje was een houten keet, de WC. Een plank met een gat in het midden afgesloten met een houten deksel. Eronder stond een tonnetje. Op een plank lag krantenpapier... Naast de huiskamer was de slaapkamer van mijn ouders, daar kon net een bed staan. De kinderen sliepen op zolder. Toen we klein waren met zijn vieren in een tweepersoonsbed. Later was er een schot en sliepen de jongens aan de ene en de meisjes aan de andere kant.

'Je kon door de dakpannen naar buiten kijken. 's Winters als het vroom, kregen we jassen als extra dekens. De houten vloer werd

elke week gedweild met bleekwater. Tegen de vloeren. Er was geen waterleiding in huis. Bij de kwakelbrug haalden we water met een emmer. Thuis hing een pollepel in een kroes om water te scheppen. Er was ook geen stroom voor licht, we hadden gasverlichting. Het gaskousje in de lamp brandde eerst blauw en daarna wit. Was dat kousje kapot, moest je naar de gasfabriek op de Harmenjansweg voor een nieuwe. Dat was voor mij een heel eind lopen.'

'Als verwarming stond er een potkachel in de huiskamer. We stookten op cokes, antraciet en eierkolen waren te duur. Vader hield kippen in het voortuintje. Waren ze van de leg, dan gingen ze in de pan. In het tuintje deed moeder de was, schrobden met een borstel op een plank. Dan een paar keer spoelen en tot slot draaien door een wringer. Als het regende, droogde de was voor de kachel op een rekje. Mijn moeder was erg streng. Je moest altijd met twee woorden spreken en beleefd zijn. Kon je gedrag niet door de beugel, dan kreeg je klappen. Meestal met de mattenklopper.'

> Kinderen uit de buurt, bovenste rij rechts broer Rinus en onderste rij recht zus Joke

> Voor het kippenhok in het Bullehofje (1948): Herman (1,5 jaar) en Alie (2,5 jaar) Schoffelmeer

'Vader ging om vijf uur 's morgens naar zijn werk, een conservenfabriek in Beverwijk. Vaak was ik ook vroeg op en dronken we samen thee. Hij was ook weer laat thuis.'

Gelegen tussen de wasserijen en een handboogschietbaan

Verdwenen arbeidershofje: hofje van Severijnse

Rond 1880 werd ten zuiden van de Heren- of Bullensingel het 'Amsterdams Werkliedenwartier' uit de grond gestampt. Tegelijk vestigden zich aan de Amsterdamse Vaart op de plek waar voorheen blekerijen lagen een aantal wasserijen. Een opvallend groepje huizen in de buurt van wasserij Duijn was het hofje van Severijnse. De schietbaan van handboogschietvereniging 'De Jonge Batavier' eindigde tegen de blinde muur van de huisjes.

In 1880 kocht Haarlemmer P.J. Severijnse verscheidene stukken grond. Mevrouw A. De Jong-Luiten vertelt dat ze er als kind geregeld paling voor haar moeder moest halen. 'Bij de poort, een smalle ingang aan de Amsterdamstraat, in de volksmond 'Aalpoort' genoemd, liep je een soort steeg met twee haakse hoeken binnen. Dan kwam je bij de huisjes die stuk voor stuk een piep-

klein voortuintje hadden. Ze hingen dikwijls vol wasgoed. Wanneer het goed weer was, zaten de bewoners voor hun huisje met een stoel tegen de muur geleund.'

Het steegje kreeg de benaming 'hofje' als gevolg van het besloten karakter en de nauwe toegangspoort. Sommige huisjes werden door gezinnen met wel tien personen bewoond, herinnert oud-bewoner G. v.d. Reep zich. 'Je kwam via een gangetje aan de voorkant in een klein kamertje van 2 bij 3 meter. Verder had je beneden nog een keukentje, een W.C. en de deur naar een klein plaatsje.'

Via een trap in de gang kwam je boven op een open zolder. Daarop hadden de huurders vaak meerdere afscheidingen gemaakt om zo kamertjes voor de kinderen te maken. Nor-

Op de Facebook kom je de hiernaast afgebeelde vooroorlogse afbeelding van het hofje van Severijnse tegen. Petra Kiekens laat weten dat haar ouders er in de oorlog hebben gewoond en dat haar zuster er in 1942 geboren is. Het hofje lag vlakbij de Centrale Werkplaats van de Spoorwegen, op 16 april 1943 doelwit van de Engelse luchtmacht. Dat mislukte jammerlijk omdat de windmeting 's morgens had plaatsgevonden en niet 's avonds! Er vielen 85 dodelijke slachtoffers. Waarschijnlijk zijn Petra's ouders vanwege dat bombardement nog in de oorlog het hofje ontvlucht.

maal was het één grote zolder onder een onbeschoten dak. De heer v.d. Reep: 'De zolders waren tochtig en niet wind- en waterdicht gemaakt met kalk en varkenshaar. Op de zolderdertjes had je dikwijls twee bedsteden. Door één ervan liep de schoorsteen. De kinderen vochten om daarin te slapen. Zeker wanneer het vroom.'

Achter een aantal wasserijen was een schietbaan aangelegd. De heer A.A.J. Aandekerk vertelt: 'Je kon alleen lid worden als je tot de elite van de buurt hoorde. Sommige wasserijbazen als Duijn en Lottgering waren lid. Vanwege uitbreiding van de wasserijen moest een deel van de baan verdwijnen. Toen was de schietbaan alleen nog maar te vinden achter de wasserij Duijn en eindigde hij tegen de huizen van het hofje.' Wie weet was P.J. Severijnse, huisbaas van het eerste uur, ook lid van de handboogschietvereniging.

Bron: 'De Amsterdamse Buurt' van Marcel Bulte

De familie Filippo woonde naast de familie Gerrits, bericht de heer Gerrit Filippo die in 1938 op het Bullehofje werd geboren. 'In 1942 zijn we naar de Begijnestraat verhuisd. Dat was van korte duur. Vanwege de vele Duitsers daar wilden mijn ouders terug. In het hofje was het als kind best fijn wonen. Toen er wat huizen onbewoonbaar werden, hebben we er vele uur doorgebracht met kaarten. Zomers kon je lekker buiten zitten en een praatje maken. 's Winters naar de WC was inderdaad geen pretje. Nu woon ik alweer zeven jaar op een hofje en wel op het seniorenhof aan het Monacopad in Schalkwijk. Net als in het Bullehofje wordt er veel gekaart. En we hebben hier een prachtige binnentuin. Zo is de cirkel rond.'

Mijn moeder is nog een keer door de vloer gezakt in de gang. Ook heeft ze daar een rat doodgeslagen met een stoffer. Die zat in de wieg van mijn broertje. Iedere dag kwam de melkboer langs. De losse melk moest eerst gekookt worden anders kon je er TBC van krijgen. Ook de bakker kwam elke dag op het hofje. En de schillenboer één keer per week. En allemaal met paard en wagen. De paarden werden door ons verwend met broodkorsten.'

'Voor nieuwe kleren was geen geld. Vanaf mijn zesde deed ik boodschappen voor de overburen. Daar kreeg ik een paar centen voor. Van dat geld heb ik een matrozenjurkje gespaard. Ik speelde vaak op de stenen van de steenhouwer op de hoek van de Romolenstraat. De laatste twee jaar hing er een bordje op ons huis: onbewoonbaar verklaarde woning. We woonden er toen met zeven kinderen.'

Ludieke handschoenactie

Charlotte Schreuder, bewoonster van het hofje Codde en Van Beresteyn zette samen met De Schalm de actie 'Haal uw verloren gewaande handschoenen op'

'In het najaar van 2012 begon het me op te vallen dat er hier en daar verloren handschoenen op straat liggen, soms ook best mooie. Ik besloot ze mee te nemen,' vertelt Charlotte. Met een zak vol gewassen handschoenen is zij toen naar De Schalm gestapt. Daar waren ze meteen enthousiast over deze kleine maar fijne milieuactie. Ze hangen aan een groot paneel. Charlotte: 'Er zijn 'r al een stuk of wat weggehaald. Lijkt me leuk als ook andere mensen mee gaan doen. Dus oprapen, schoonmaken en met veiligheidspeld ophangen.'

Bellisimo tulpi!

Op uitnodiging van de Kennemer Singers was rond Kroningsdag het Italiaanse koor Coro Jubileta op bezoek in Haarlem.

Op 30 april scheen gelukkig een licht oranjezonnetje toen het koor uit de buurt van Pisa samen met het koor uit Zuid-Kennemerland een verrassingsoptreden verzorgde in het Frans Loenenhofje. Vlak voor de Italiaans-Nederlandse samenzang ontving dirigent Olinto Petrucci ter verhoging van de feestvreugde een bos tulpen van hofbewoonster én 'bloemenmeisje' Marijke Nijmeijer. Bellisimo tulpi!

Foto: Jos Fielmich

Hofjesconcerten tijdens Koorbiënnale

Als afsluiting van de zevende Koorbiënnale treden op zaterdag 29 juni tussen 12 en 17 uur in het Frans Loenenhofje, het Gravinnehof, hofje Inden Groenen Tuin, de Proveniershof en het 'Justitiehofje' (Simon de Vrieshof) koren en ensembles op.

Voor het eerst heeft elk hofje een thema. Zo is er een hofje van de romantische muziek, van de lichte muziek en ook een smartlappenhofje. Ook wordt er een hofje omgedoopt tot Frans Hals Hofje. Vanaf begin juni staat het programma op de website: www.koorbiennale.nl

[advertentie]

Muijs

Zonder Moleskine notebook word je nooit beroemd!
Van Gogh, Picasso en Hemingway namen ze overal mee naar toe!

Open: ma. t/m vr. van 9.00-18.00 uur
zaterdag van 10.00 - 17.00 uur
Gedempte Oude Gracht 108
Haarlem, Tel: 023 5315513
www.muyskantoor.nl

Gymnasiasten schrijven werkstuk

Het uitgangspunt van de Stedelijk Gymnasiasten Stella Verkijk en Judith Nivard voor hun geschiedeniswerkstuk leek eenvoudig: welke invloed had de Franse bezetting op het economische leven van de bewoonsters van het Frans Loenenhofje. Maar of dat zo simpel was...

Stella: 'In het archief hebben we een boekenplank vol memorial- en kladkasboeken doorgebladerd. We hadden gehoopt op een dagboek van een bewoonster om zo te achterhalen wat het kostte om rond te komen. Zoiets was helaas onvinbaar. Wel kwamen we een doos met overlijdensberichten tegen.'

Wat ze na gedetailleerde bestudering van de kasboeken ontdekten, was dat het hofje mede door het afschaffen van de belastingvrijheid langzamerhand in de problemen raakte. Als bezit had het hofje staatsobligaties, maar dat leverde ook steeds minder rente op. In 1810 schroefde Napoleon de rente op staatsobligaties terug tot éénderde, de tiërcering. In 1800 waren de rente-inkomsten 1402 gulden, in 1811 nog maar 620 gulden.

• Stella Verkijk (l) en Judith Nivard, die voor hun werkstuk een 9,3 scoorden, met de regenten Wil van Schaik (l) en Maarten Poldermans in de regentenkamer

Judith: 'Er was even sprake dat het hofje geveild zou worden. In 1812 hebben de regenten obligaties moeten verkopen.' Gelukkig was er de erfenis van Susanna van Glabbeek. Vanaf 1780 tot 1809 ontvingen de bewoonsters op 15 december geld voor een extraatje. De regenten kregen ieder jaar 25 gulden. Een behoorlijk bedrag als je weet dat de uitgaven aan preuves, lijfrentes, turf en onkosten voor dokter en apotheek jaarlijks rond de 1500 gulden bedroegen.

[advertentie]

C. den Hollander b.v.

Onderhoudscombinatie

Haarlem (023) 5356812

SCHALKWIJKERSTRAAT 29 - 2033 JC - FAX: (023) 5352800

Nieuwenhuizen bv

BOUWBEDRIJF

- Verzorging aanvraag
- Nieuwbouw
- Verbouw
- Aanbouw

- Renovatiebouw
- Dakkapellen
- Badkamers
- Openhaarden

Lijnbaan 34 -36 - Heemskerk - Tel.0251-235 996
www.bouwbedrijfnieuwenhuizen.nl

Zicht op de gevelsteen

Foto: Jos Fielmich

In dit 'verdwijsnummer' allereerst een dikke pluim voor de stichting Gevelstekens die vele verdwenen gevelstenen aan een tweede leven hielp.

Aardig om te weten dat INDE DRIE BRODEN jarenlang in een tuinmuur van het Frans Hals Museum ingemetseld zat. Het huis zou de naam hebben gekregen tijdens het Spaanse Beleg in 1572. Wegens grote schaarste zou de prijs van brood zo hoog geworden zijn dat het huis voor drie broden van eigenaar wisselde. Overigens was roggebrood dagelijkse kost voor de werkende klasse. Bijt op deze stokoude broden uw tanden niet stuk.

Mail uw oplossing o.v.v. 'prijsvraag HHK 19' naar info@haarlemse-hofjeskrant.nl

Oplossing HHK 18: De rode burch van Dirck Hendriksz. Van Roodenburch zit in de zijgevel van het huis in de Jansstraat 41.

Weer veel goede inzendingen van Cobie, Lya, Kees, Astrid, Peter, Janmy, Martin, Bas en de winnaar is Astrid van der Zande. Gefeliciteerd! De VVV-bon, ter beschikking gesteld door de Hofjeskrant, komt uw kant op.

Ko is niet meer

Met het heengaan van Ko van Leeuwen verliezen zijn vrienden een prachtig mens en Haarlem een columnist die schreef met oog voor detail over de stad die hem lief was. Dank voor je bijdragen in de Hofjeskrant, Ko.

Haarlemse Hofjeskrant

GRATIS
meenemen!

Gratis in Haarlem af te halen: alle vestigingen van DEKAMARKT en DEKATUIN op de Vlaamseweg, VOMAR (Schalkwijk, Haarlem-Zuid en Paul Krugerstraat) en de AH-vestigingen op het Marsmanplein, Soendaplein, Raaks en Schalkwijk. PLUS Supermarkt en de Coop Compact in Haarlem-Noord. Verder VVV-Verwult, het stadhuis, het Noord-Hollands archief, Van der Pigge, Muys Kantoor & Kado, HEMA-fotoshop en de bibliotheken in Centrum, Schalkwijk, Oost en Noord. Verder bij zorgcentra, o.a. Reinaldahuis, Schalkweide en Schoterhof. In Heemstede bij VOMAR, AH, SPAR, PRIMERA De Pijp en boekhandel Blokker. In Bloemendaal bij Papyrus, de bibliotheek en boekhandel Bloemendaal.

Reacties: info@haarlemse-hofjeskrant.nl
Website: www.haarlemse-hofjeskrant.nl

De Haarlemse Hofjeskrant kwam mede tot stand dankzij financiële steun van het bestuur van de hofjes Codde & Van Beresteyn en In den Groenen Tuyn en diverse fondsen.

Oplage: 10.000
Tekst en foto's: Willem Brand
Vormgeving: Kees Reniers

HHK 20 verschijnt begin september 2013.